

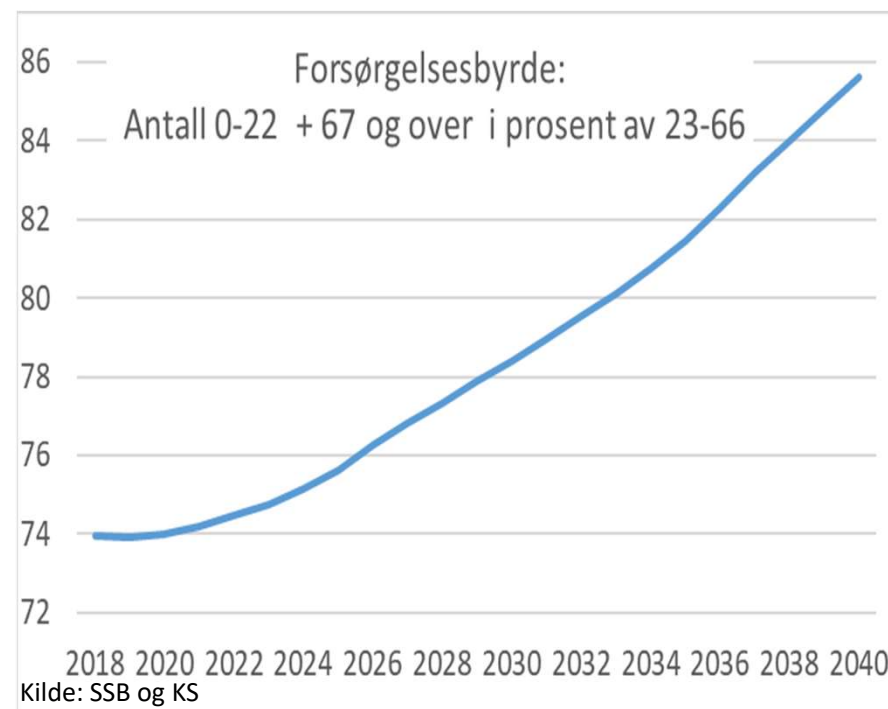
Norsk økonomi, kommunal sektor og pensjonssystemet

Forsikringskonferansen 28. januar 2020

Torbjørn Eika, sjeføkonom i KS

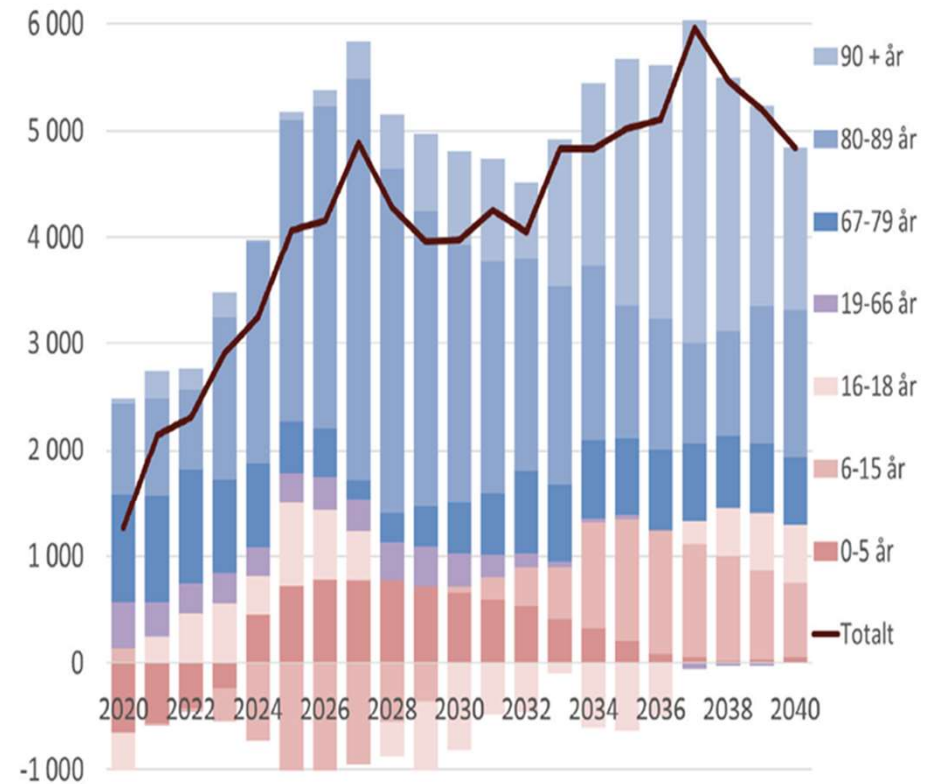
Status pensjonsreform – er vi ferdig – er systemet robust?

- Et robust pensjonssystem må bidra til
 - Handlingsregelens overlevelse (bedre offentlige finanser)
 - Løsning av andre relevante utfordringer i norsk økonomi
 - At innbyggerne, de ansatte og arbeidsgiverne ikke vil jobbe for nye omlegginger

Offentlige finanser under press - økte behov

- Økte pensjonskostnader med stadig flere pensjonister som lever lengere
- «Aldringskostnadene» utenom pensjon øker
 - baby-boomer'ne på veg inn i sykehjemmene
- Vedlikeholdsetterslep
- Forebygging/reparasjon av klimaskader
- Nye velferdsreformer?
 - Nye teknologiske muligheter
 - Politikens «vesen»
 - Privat inntektsvekst

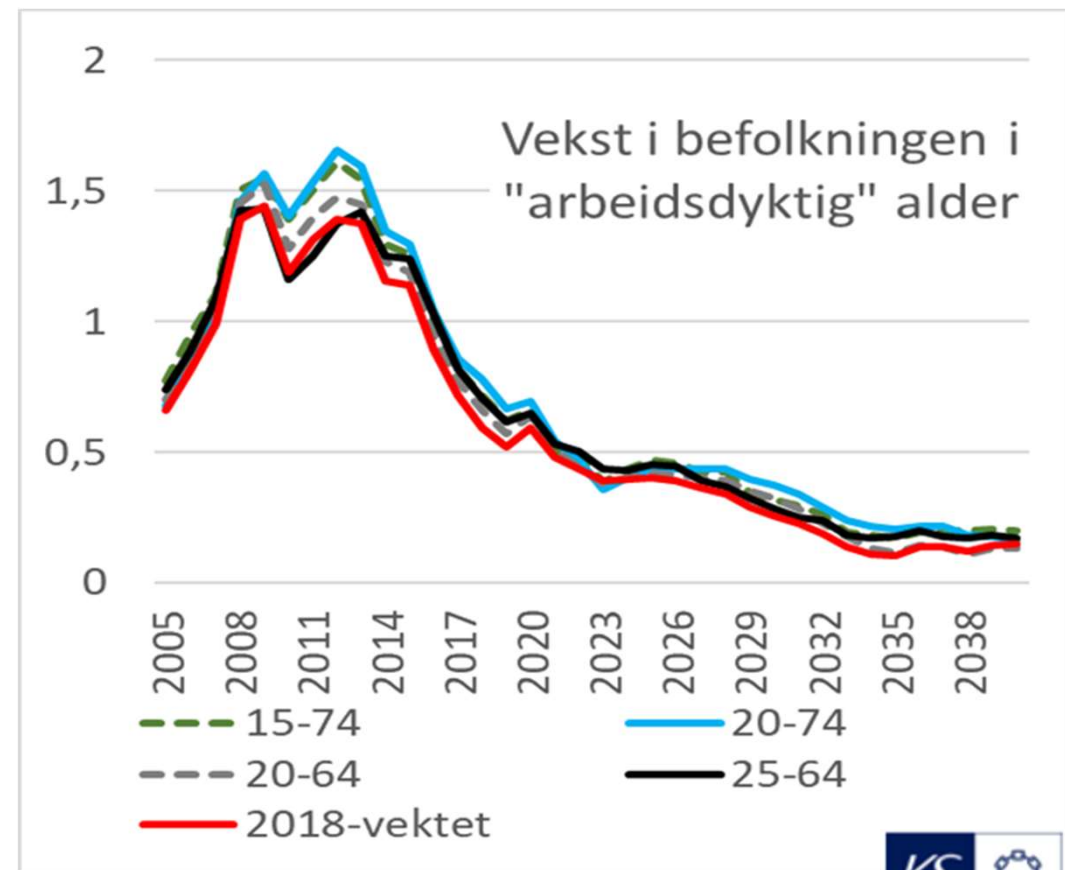
Figur 10.5 Økningen i kommunesektorens brutto driftsutgifter fra året før som følge av den demografiske utviklingen, fordelt på aldersgrupper. 1 Mill. 2019-kroner.

¹ Basert på hovedalternativ (alt. MMMM) i SSBs befolkningsframskrivninger fra juni 2018.

Kilde: Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi

Offentlige finanser under press – redusert inntektsvekst

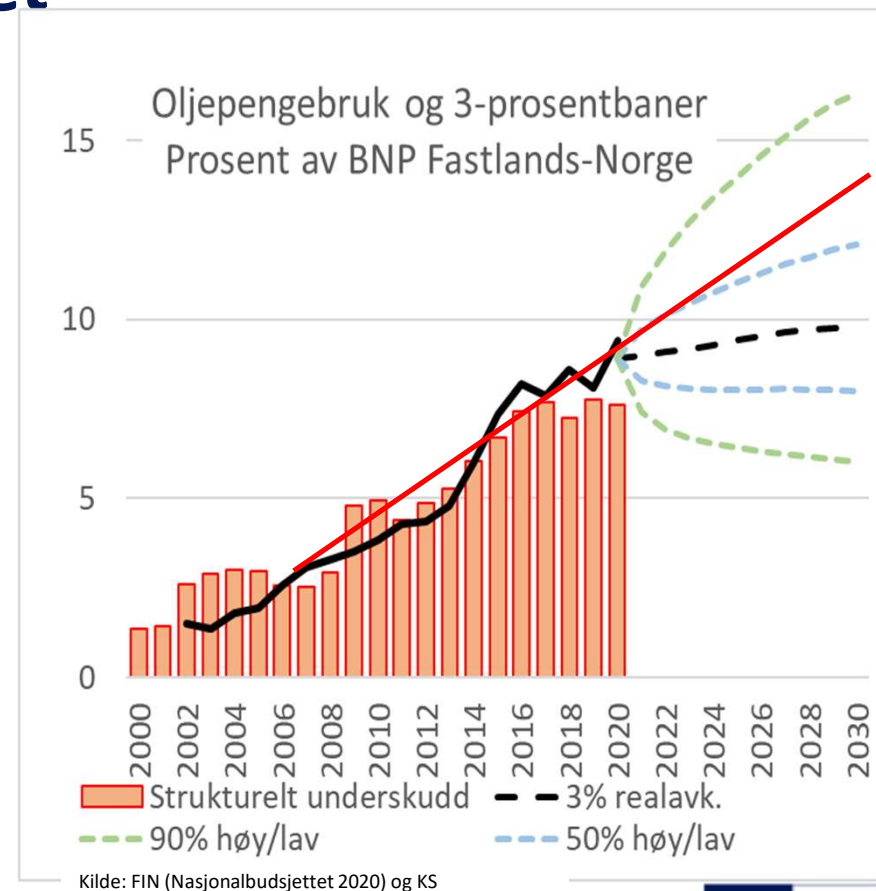
- Lavere økonomisk vekst – gir lavere vekst i skattegrunnlag
 - Oljeinvesteringene vil falle
 - Lavere vekst i befolkningen i arbeidsfør alder
 - Usikkerhet fram til 2035-45 «kun» innvandring
 - Reduserte stimulanser fra økt oljepengebruk
 - Overgang til fornybarenergi – ikke gratis

Kilde: SSB og KS

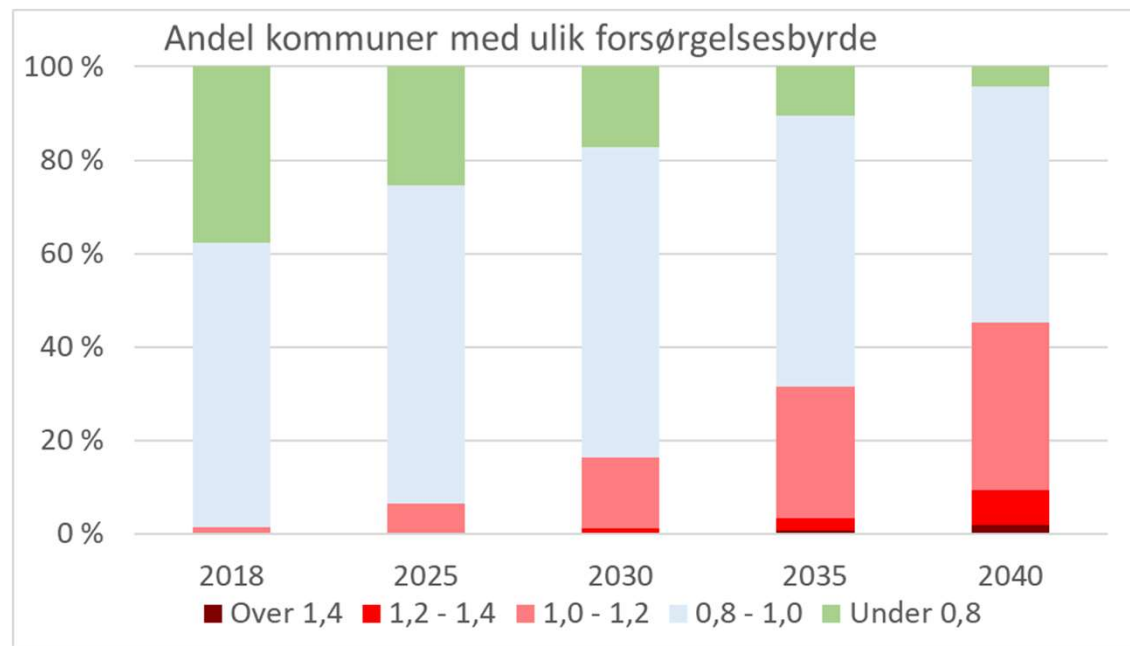
Offentlige finanser under press – redusert vekst i finansieringsbidraget fra oljefondet

- Handlingsregelen er nå på tynn is
 - Fondet er blitt veldig stort sammenliknet med innskuddene
 - Korreksjoner i fondsverdi/valutakurs drukner ikke lenger i nye oljeinntekter
 - Behov for sikkerhetsmargin

Nok «varme» hender?

- Åpenbart en stor utfordring
- Utfordringene ikke likt fordelt
 - Mange kommuner har – og flere vil få – nedgang i arbeidsstyrken og økning i omsorgsbehovene

Forsørgelsesbyrde = $\{(0-22)+67+\}/(23-66)$

Kilde: SSB og KS

Kommunalt perspektiv på pensjonskostnader

- Kommunesektoren kompenseres «i dag» for vekst i pensjonskostnader ut over lønnsvekst
 - Det kan ta slutt
 - Den enkelte kommune vil ikke oppfatte det slik
- Pensjonskostnadene vil av enkelte oppfattes som høye
 - Ikke rart: KLP-systemet er solidarisk
 - Kostnadene uavhengig om du har «pensjonsdyre eller -billige» ansatte
- Er det noe å spare for kommunene ved å gå over til andre leverandører – utover «solidaritetskostnader»?
 - Administrasjonskostnader
 - Effektivitet og kostnadsnivå i KLP
 - Bedre tilpassede tjenester?

Omleggingen av pensjonssystemet

- Reduserer offentlige pensjonskostnader
- Utsetter pensjonering
 - Øker skattegrunnlag og inntekter
 - Flere hender – viktig kompetanse
 - Særaldersgrensene begrenser
 - Ikke «ferdig»!
- Økt sparing for å spe på pensjonen kan bidra til for lav samlet etterspørsel – demper de gunstige effektene
- Vil fremtidige generasjoner finne seg i levealdersjusteringen?
 - Pensjonene kan bli vannet ut av privatisert ansvar og nye attraktive private tjenester

<https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/sjefokonomens-side/>

<https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/sjefokonomens-side/ukens-makrotall/>

https://www.ks.no/fagomrader/okonomi/sjefokonomens-side/norsk_okonomi_2020_hvor_kraftig_blir_nedgangen/

